

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, November 2 dikán, 1824.

Nagy Britannia.

A' laistromát azon summáknak, melyeket a' külső Hatalmasságok Angliában az 1818-dik esztendőől fogva költsön vettek, elképpén közli a' Párisi Monitor:

Költsön vettek

Columbia	-	1822-ben	—	2,000,000
detto	-	1824-ben	—	4,750,000
Chili	-	1822-ben	—	1,000,000
Mexiko	-	1824-ben	—	3,200,000
Buenos - Ayres		1824-ben	—	1,000,000
Peru 1822 és		1824-ben	—	1,200,000
Brasilia	-	1824-ben	—	3,200,000
Spanyol ország		1821-ben	—	1,500,000
detto		2825-ban	—	1,500,000
Portugallia		1825-ban	—	1,500,000
Dánia	-	1822-ben	—	3,000,000
Austria	-	1825-ban	—	2,500,000
Pruszsia	-	1818-ban	—	5,000,000
detto	-	1822-ben	—	3,500,000
Orosz Birodal.		1822-ben	—	3,500,000
Nápoly 1821 és		1822-ben	—	6,165,000
detto	-	1824-ben	—	2,500,000
Görög ország		1824-ben	—	800,000

Mindegygyütt 47,815,000 font Sterlingek, melly summa, ha a' Sterling fontot 10 ezüst forintra számláljuk, 478,150,000, kevés híján 500 millió, vagy fél milliárd forintokat tézen.

Az Anglusoknak napkeleti Indiai hadakozásaik olly hathatósan folytattatnak, hogy nagy következesek által koronáztatnának-meg, és még mostanság bajosan

lehet ezeknek elvégeztetését reménleni. Ezen hadakozás az Avai Király ellen folytattatik, kinek birtokai közé tartozik a' Birmánok' nemzete. Ezen hadakozásra nekünk is szükséges leszen időnként vissza térni, mint hogy már csak eddig is nevezetes verekedések fordultak köztök elé. A' napkeleti nemzeteknek különösségeiket is esmerni tanuljuk ezen tudósításoknak olvasása által. Most legelőbb is azon Proklamációt közöljük summásan, melyet az Anglusok ezen hadakozásnak elkezdésére nézve kiadtak. A' Proklamáció azon Assám nevű nemzethez van intézve, melly az Anglusoknak tőzsomszédja. —

„Assámi lakosok! Jól tudjátok, hogy a' Birmánok néhány esztendő előtt a' ti vidékeitekre hadi seregeket hoztak, 's azolta a' ti Radschvátokat (Fejedelmeket) a' thronusrol elkergették, tartományaitokat Feleségeiteket, és Teheneiteket (melyeket mint tudva van, minden Indusok szenteknek tartanak) megöldökölték, templomaitokat lerontották, 's több egyéb bűnöket is követtek-el, úgy hogy sok lakosaitok a' mi birtokainkban kéntelenítették magoknak menedéket keresni, szüntelenül sagedlemért esdekelvén nálunk. Ambár minket az ő szenvedéseik megillettek: mind azonáltal, mint hogy a' Birmánok Fejedelmével az Avai Királlyal szövetségben voltunk, eddig magunkat az Assami lakosok' dolgába nem avathattuk. Hanem már most, midőn az ő Birmánus Felsége vezérjei a' vállunk szövetségben lévő független Cachar nemzet ellen is hadakozást indítottak, 's valamint másutt úgy ott is olly go-

noszságokat követtek-el és olly kevély és ellenséges beszédekre fakadtak, hogy nekünk háborút kellett ellenük kezdenünk: erre nézve már most eljött a kedvező idő, hogy elnyomóitoknak kezeiből titeket is megszabadíthassunk. Győzedelmes seregeink már túl mentek határainkon, 's a' kevély ellenséget nem soká' túl kergetjük a' Barmakhon, és mi meg nem nyugszunk addig, míg a' Asam nemzetnek békeséget és bátorságot nem szerzünk. Jertek hozzánk tehát a' jelenvalótól és jövődőtől semmit se' félvén; adjatok seregeinknek kész pénzért eleséget; 's el ne bocsássatok kezeitek közül az arravaló alkalmatlanságot, hogy azokkal, kik néktek üllők nyomorúságot okoztak, bosszúállásokat megéreztetnétek. Mi nem azért jövünk országotokba, hogy azt megakarnók hódoltatni, hanem azért, hogy ellenségünket megfoszszuk attól a' módtól, hogy nekünk árthasson. Tudjátok-meg tehát, hogy mi vissza nem jövünk földetelekről addig, míg a' magunk ellenségét a' ti határaitokról el nem kergetjük, 's néktek a' ti szükségeitek' telycsíttetésére 's boldogságotoknak előmozdítására meglóvántató Országlast helyre nem állítjuk."

Azolta, hogy ezen hadakozás elkezdődött, két nevezetes hadi történet fordult-elé. Az egygyik a' Birmánok legfőbb kikötőhelyének R a n g u h n a k s' az ezen nevű városnak az Anglusok által a' mult Májusban egy embernek elvesztése nélkül lett elfoglaltatása. A' másik az Anglusoknak Ramuh városánál, Bengalának dél-keleire legszélül fekvő határanál a' Birmánok által történt meglepettetése 's megverettetése.

Az első történetnél a' fegyveres seregeket Sir C a m p b e l Archibald, a' hajókat pedig Commodor G r a n t vezérelték. Ezen expeditziónál Madrási és Bengalai fegy-

veres hajós osztályok voltak jelen. A' hajók a' seregekkel részint Április' végén részint Május' elején érkeztek-meg a' kirendelt helyre, melly az Adaman-szigeten a' Coruwallis nevű kikötőhely vala. Innét Május' 5-kén eveztek-li a' hajók három csapatokban. Egygyik csapat Cheduba, a' másik Negrais szigeteknek, a' harmadik pedig, tudniillik a' legerősebbik, a' Ranguhn vize' torkának és kikötőhelyének elfoglalására siettek. Brigadéros Campbel maga is ezen utolsónál volt. Ő Május' 10-kén érkezett-meg a' víz' torkához, a' hol más nap reggelig vasmaeszkákon állván, akkor a' vizen felicé evezett. Elöl hadihajóji, ezek után azon szállító hajók mentek, mellyek a' fegyveres seregeket vitték. Néhány órak alatt mindnyájan megérkeztek a' városhoz; 's ezen idő alatt az ellenségtől csak néhány ágyúlovést kaptak a' víz' partjáról. Ekkor Commodor Grant, ki a' Liffey nevű hajón ült, a' várossal altalellenben, holaz ellenség egy 12—16 ágyús battriáról reájok tüzet adni készen állott, megállapodván, várta hogy mit fog kezdeni az ellenség. Az Anglus vezérek Campbel és Grant még nem akarták, mint a' tudósításban kiíjezttetik, csak az emberiségre való tekintetből a' verekedést elkezdni, remélvén hogy az ellenség az Anglusoknak igen nagy hadi erejét látván, magát a' veszedelemnek nem fogja kitenni, 's a' város' előljáróji talám önként alkudozásra fogják magokat venni. De az ő fejességek 's boldonságok nékiék ellenkező jóvallott. Az ellenséges ágyúzó a' mondott battriáról a' reánkvaló tüzelést, hanem felebbebb gyáva módon, elkezdették; de a' Liffey őket csak néhány lövések által elhaltattatta, és ők a' dolgot azonnal futásra vévén a' battriát oda hagyták. Erre nézve az Anglus Commodor se' folytatta az ágyúzást, hanem a' Regimentek készítették magokat a' kiszálláshoz. Két Brigadák ülték csajkákra 's úgy készen állottak, hogy

alár mely szempillantásban megindulhas-
sanak.

Hanem az alatt, míg ezen készültek
tették, a' Birmanok ismét vissza tértek
az elhagyott Batteriákba, 's az ágyúzáshoz
ismét hozzá fogtak; azonban a' Liffey
most is csak néhány lövések által elhal-
gattatta őket. A' fegyveres seregek az alatt az
elejükbe szabott rendelés szerint nagy ha-
torsággal kiszállottak, 's nem telt 20 minu-
tum belé, hogy a' var' bastyajiról az Ang-
lus zászlók függtele, a' nélkül, hogy a'
seregek csak egy lövést is tettek vagy csak
egy embert is elvesztettek volna. Az ellen-
ség se' sokat veszthetett, mert nagy sebes-
séggel futásra vette a' dolgot, 's mindezek
a' környülállások úgy rea' ijesztettek a' va-
rosiakra is, hogy a' sok ezer lakosok köz-
zül alig maradt a' városban száz ember,
a' többek mind az erdőkre futottak-ki.

Az Országlószék' tagjai elsőik voltak
a' futók között, 's azon tizenegy Európai
emberek között is, kiket az Anglusoknak
megérkezésekor fogságra tettek vala, he-
tet magokkal együtt elhurczoltak. Hármat
nagy sietségben a' tömlőczben hagytak, ki-
ket az Anglusok azonnal elbocsátottak. A'
fogjok, kiket a' Birmanok elvittek, mind
Anglusok voltak, csak két Amerikai Missi-
onarius találatott köztök, kik közzül
Hough nevűt a' Birmanok magok elbocsá-
tottak, és a' Liffey hajóra küldöttek az
Anglusokhoz, olly izennel, hogy ereszked-
jenek alkudozasra, 's diktáljanak feltétele-
ket, 's tudják-meg, hogy azon 7 Anglus
fogjoknak sorsa egészen attól leszen fel-
függesztve, hogy az Anglusok micsoda
választ fognak vissza küldeni. Ezeknek
válosza a' Birmanokhoz a' volt, hogy már
most, midőn a' város az Anglusok kezé-
ben van, a' Birmanok későn kívánnák a'
feltételeket, 's csak annyit kívánhatnak,
hogy a' lakosok személye és tulajdona
ne bántattassanak, 's ez is csak arra az
esetre ígértethetik-meg, ha a' 7 fogjok

minden haladék és bántódás nélkül kí-
dattainak, és tudják-meg a' Birmanok,
hogy ha ezen embereken valamely bántó-
dás történik vagy talám valamelyik meg-
ölettetik, azért az ő egész országok tűz-
zel és vassal felprédáltatik.

Ezen izennel vissza küldött az A-
merikai Missionarius az erdőbe a' város'
előjárójához, de reájok nem akadhatott;
kétséglívül onnét is tovább futottak volt,
melyre nézve az Anglusok nagy nyughat-
atlanságok bözött töltötték-el a' mondott
foglyokra nézve a' bekövetkezett éjszakát.
A' foglyok azonban egy recognosciro-
zó csoport által minden bántódás nélkül
de nagyon meglötötözve más nap reggel
megtaláltattak. A' stázsák elhagytak volt
őket.

Agyút, mint Sir Campbel írja, an-
nyit találtak az Anglusok Ranguhn váro-
sában, hogy az egész országban nem gon-
doltak volna, hogy annyi legyen; már
most azoknak a' batteriákról a' hajókra va-
ló hordatásában foglalatoskodnak; hanem
az agyúk nem igen jók. Örömmel jelenti
Sir Campbel, hogy a' Birmanoknak egész or-
szágában csak egygyetlenegy Anglus talá-
tatik, kinek neve Gauger és a' ki most
Avában tartozkodik. Gondolja Sir Camp-
bel, hogy a' más két expeditziók is illy
szerencsésen elfoglalták a' feljebb megne-
vezett szigeteket.

A' másik nevezetes hadi történet az
Anglusok és Birmanok között Ramuh mel-
lett Bengalának dél-keleti határanál fordult
elé. Erről elképpen irt Chittagongból egy
Anglus tiszt Május' 25-dik napján: —

„Kapitány Noton, a' ki Ramuhban
egy oda küldött Anglus csapatot vezér-
lett, Május' 8-án arról tudósított, hogy
150 Birman-katonák onnét négy mértöld-
nyi távolságra a' Rutnapullungt beragott
útnál meg mutattak volna ragokat. Ma

jus 9-kén bizonyos tudósítás érkezett Ramuhba, hogy egy ellenséges sereg a nevezett helységnei megérkezén, azt körül kerítette. Kapitány Noton ezen híreket hallására három Anglus komániákkal, 's néhány Mugokkal (az Anglusokkal szövetségben lévő tartomány' katonáival) azonnal útnak indult Ruttnapullung felé, a helynek kikémlésére, 's a betegeket 's egyéb készületeket Ramuhban a tartományi katonaságnak őrizete alá bízta. Midőn mi (ezen tudósító tiszt is jelen volt a verkedésben) a nevezett bevágott úttól fél órányi távolságra lettünk volna, a mely éjjel 10 óra tájban esett, a Birmánok egy sűrű erdőből hirtelen és hevesen réánk tüzeltek. Kapitány Noton lövét megfordítván vissza ugratott, hogy két 5—5 fontos ágyúját, mellyeket elefántok hoztak, elé állítsa, Campbel Zászlótartónak pedig megparancsolta, hogy a három Kompániákkal nyomuljon előre. A Zászlótartó úr tellyesítette a parancsolatot, 's jó darabig folytatta a tüzelést, míg azt vette észébe, hogy az ellenség ágyúinkat el akarja venni, melyre nézve azokból arra tüzet adatott 's azután bajonéttokkal rohant néki. Itt ekképpen vissza verettetett az ellenség és elvesztett 40 embert. A mi vesztesünk 7 holt és 9 megsebesült emberekből állott. A mi tiszjeink azonközben hadi tanácsot tartván azt határozták: hogy, mivel Ruttnapullungban semmi eleség nincsen, 's egyszersmind attól is lehetne tartani, hogy az ellenség más felől Ramuhba benyomulhatna, 's ott találtató magazinainkat elfoglalhatna, oda térjenek vissza 's hozzanak eleséget Ruttnapullungba. A mi Kompániáink tehát 10-dikben reggel Ramuh felé vissza tértek, a nélkül, hogy az ellenség őket egy nyomig is kergette volna. A Ruttnapullungi bevágott útnak védelmezését a véllünk lévő tartományi katonaságra bízván nagyon elhültünk rajta, hogy Ramuhhoz lett visz-

száérkezésünkkor már ezen nemzeti katonaság' Kommandánsát a Jemedárt is ott találtuk, 's mint hogy ez sem egy emberét sem semmi munitzióját el nem veszlette vala, azt gondolhattuk, hogy egy puska-lövés nélkül hagyta oda Ruttnapullungot. Ezen környülállásra nézve jónak talalta Kapitány Noton Chittagongba segítségért irni. Ily bizontalankodások között telt-el az idő Május' 15-ikéig, a mely napon 10,000 emberekből álló ellenség Ruttnapullungtól Ramuh felé közelgetett, 's már csak 300 ölnyi távolságra lévén töllünk, ott magát körül sánczolta, 's oly módon megfészkelte, hogy jobb szárnyát és a hátát a víz és egy tó fedezték, mely mellett a mi szélső strázsa csoportjaink állottak. Bal szárnyát hasonlóképpen egy olly tó fedezte, a melynek partján is a mi szélső vigyázóink állottak.

„Igy állottunk Május' 16-ikéig, midőn azt vettük észünkbe, hogy a Birmánok a magok sánczaikkal nagyon előre haladtak, úgy hogy 17-dikben már csak 12 lépésnyire állottak a két tónak partjaitól, sőt hogy a bal szárnyunk felől lévő tót már el is foglalták, mint hogy a tartományi katonaság, melly ezen tónak védelmezésére rendeltetett vala, tanyáját oda hagyván nagy sebességgel futásra vette a dolgot.

„Mi ekképpen bal szárnyunkat védelem nélkül lenni szemlélvén, segítségünkre semmi seregeket érkezni nem látván, seregeink eleség dolgában nagy fogyatkozást szenvedvén, 's ahoz, hogy hathatós ellentállásra alkalmasok lehessünk, a nagy lankadtság miatt semmi reményünk nem lévén, Kapitányunk kéntelennek lenni szemlélé magát ágyúinak, mint hogy külömben se vala módja elvitette-
tésekre, ott hagyására, és seregeinek Ramuhból való vissza vonására, a mely legjobb renddel ment véghez egy fél óráig, a mely idő alatt a tüzelést is szá-

kadatlanul folytattuk mind addig, míg a számtalan ellenségtől magunkat minden felől kergetteini szemléltük, 's lovassága által egész a víz partjaig nyomattattunk.

„Már itt vége leve annak, hogy hátrálásunkat össze csatolt rendben tovább folytathassuk; melyhez képpest minden emberünk olly módon kereste megtartását, mint legjobban lehetett: de a melyért seregeink telyességgel nem gyaláztathatnak, mert ha telyes ellankadások 's kevés számjok mellett is még tovább helyt állottak volna, csak egy ember se jött volna vissza közzülök.

„Az ellenség pedig megfutamodásukat látván, egész eltökéllettséggel utánnunk credett. A szegény Kapitány Noton ekkor egy lovas Burmán katonával személyesen össze csapván, lovairól mind ketten halva estek-le. Kapitány Truemant a 26-dik Regimentből egy lándzsás katona döfte keresztül. Hadnagy Grigg a 25-dik Reg.ből, Kapitány Sprengle, ki ekkor a feljebb említett Mug katonákat vezérlette, Dr. Maysmor 's Zászlótartó Bennet a 25-dik R.ből, mind négyen a vízbe fulladtak. Hadnagy Scott, ki a 16-diki össze csapásban terhes sebet kapott vala, egy elefánton szaladott-el. Zászlótartó Campbell úszás által menekedett-meg. Codrington Zászlótartót pedig jó futó lova tartotta-meg.

Ranguhn városáról és kikötőhelyéről, melynek az Anglusok által egy puskalövés nélkül lett elfoglalását irtuk, illy megjegyzéseket adott-ki a Londoni Star a Symes Ávába lett Követségi útazásából és a Hamilton kelet-indiai ujságából: —

„Ranguhn az egész Birmán birodalom fő kikötőhelye. A város üzcai keskenyek; az apróbb házak bambus-nád-czövekekre, a nagyobbak pedig nagy geren-

da-czövekekre vagynak építelve. A lakosok számát 40,000-re teszik; a tiszti karo, a gazdagabb kereskedők, 's főbb személyek mind a kikötőhely belső városában laknak, a hajó-építők 's al-sorsúak pedig a külső városban. Az erkölestelen személyek számára egy egész különös üzca van lakhelyül határozatva. A sertések üzcatisztító munkát tesznek, mint hogy ezen állatok itt senkinek tulajdonaik nem lévén, az üzcaon mindenütt szabadon széllyel járnak 's a hazak előtt minden csunyaságot felszedegetnek 's megemésztenek.

Ranguhn városa kelet-indiai Man szigetének tartatik, minthogy az adósságaikat nem fizethető emberek a napkeleti Indus tartományokból eleitől fogva mind itt keresték a menedék helyet. Ezen városban minden szerencsétlen sorsra jutott idegenek nyűzsögve talátnak. Ezeket a Birmánok barátságosan szokták fogadni, 's itt ők kereskedés által ismét elé szokták magokat venni. Talátnak itt Napkeletnek minden tartományaiból való szökevények, Malabarok, Mongolok, Persák, Ormányek 's a többi, Európából pedig Portugallusok, Anglusok, Francziák.

„Ezen ritka nép-mássának minden tagjai eránt telyes vallási türedelemmel viseltetnek a Birmánok. Mindnyajok legkissebb akadályoztatás nélkül folytathatják istentiszteleti rendtartásaikat, csak a belső esendességet meg ne háborítsák, 's a Birmánok istentiszteletét, 's az ő Bálványokat, az úgy nevezett Gandmát, ne illessék. Ranguhn városát az a gyözedelmes Alompra fundálta, ki a mostan uralkodó Birmán Dynastiát megfundálta, 's a ki legelső volt ezen uralkodó házból, 's a melly háznak erre néve Dsunguhn, „tökélletességre vitt gyözedelem“ a neve.

„A Birmánok, mint más Napkeleti nemzetek is nagyon szeretik a Processiókat, nagy pompával való le és fel járaso-

kat, melyre nézve alig telik-el egy hét a nélkül, hogy Ranguhban effélék ne történének. Ilyenek történnek, mikor valami gazdag ember eltemettetik, a' ki elég vagyont hagy hátra arra a' célra, hogy neki efféle tisztesség tétettség, vagy pedig mikor valamely ifjú a' Gandma klastromába beáll, mely alkalmatossággal az ilyenek szülői és rokonai semmi költséget nem kémellenek.

„Az itt uralkodó nagy türelmet bizonyítja még az is, hogy azon egy uczán egy felé a' Muesin papot hallhatni, hogy az Islamitákat (Mohamedanusokat) hívja össze a' reggeli imádságra a' magok moschéjékbe, más felől pedig a' Portugallusok' harangja hívja a' R. Catholicusokat misére a' magok templomjokba. A' különböző vallásuak Processiójik' békességesen elmennek egymás mellett vagy szembe egymással. Ha valamely Muselmán a' maga vallásáért valakitől megbántatik, a' megbántót elébb tömlöczbe teszik; 's ha ez ötlet csendességre nem indítja, akkor addig verik, míg csendességben élni még nem tanul.“

A' Manchesteri nagy fabrikaháznak léroskadásáról ezeket jegyzik-meg az újabb tudósítások: —

„Ezen fabrikaház azon számtalanok között, melyek a' folyó esztendőben Manchesterben 's ennek környekein építettek, a' szomszéd Salfordban vala építve, hogy a' tűz által meg ne emésztethessék, e' végre annak semmi része nem állott egyébből, csak kőből, öntött vashól és téglából. Az emeletek' boltozatai nagy lapos kővekkel voltak borítatva; 's boltozatokat vas gerendák tartották. Nagysága az épületnek kitetszik abból, hogy hét emeletekre volt építve. Az épület' részei különböző fabrikásoknak voltak bérbe adtat-

va, kik az egész épületet tele töltötték machinákkal. Annak a' Gough nevű úrnak machinájai is ezen épületben voltak, a' ki azon szekeret feltalálta, a' mely gőz által hajtatik. Midőn egygyik emeletben a' kereszt-gerenda ketté tört, akkor az egész nehéz emeletnek ki kellett helyéből mozdulni, 's így történt osztán, hogy a' falak nem dőltek ugyan-le, hanem az emeletek az épület' falai között mind egymásra estek 's egymást egész a' pincze' fenekéig le nyomták. De megjegysést érdemel, hogy ez a' szerencsétlenség nem érte az egész nagy épületet, hanem annak csak azon részét, a' hol az említett Hough úr machinájai voltak. A' több részekre csak annyiban terjedt-ki a' szerencsétlenség, hogy némely dolgozók ijedtekbe az ablakon kiszökdvén, tagjaikat megsérthették: hanem hogy a' szerencsétlenség hány embert ért, még ekkor nem tudták.

Spanyol Ország.

October 7-kén délutáni 4 és 5 órák között a' Prádóba való bemenetelnél a' Cybele' kútjánál álló Spanyol lovas strázsához, mely azért állítottatott oda, hogy az Akala nevű uczában tartatni szokott 's egész a' Prádó nevű sétáló mezőig kiterjedő Barom-vásárban a' jó rendnek fenntartására vigyázzon, egy Francia fél részeg katona, ki egy közel-lévő csapszékéről támbaskodott vala ki, közelitvén; ezt hogy, zürzavart ne okozzon, a' Spanyol strázsa el akarta onnét útasítani; de a' Francia katona nem csak hogy nem engedelmeskedett, hanem a' strázsa' lovának kantárszárát is megfogni iparkodott, melyért ez hozzá vágván, annak fején gyenge sebet ejtett. Az alatt több Spanyol katonák érkeztek a' strázsa' segítségére 's a' részeg Fr. katonát megfogván az Alcalá-uczán vinni kezdték. Azonban egy Francia políztiai lovas katona véleek szembe találkoz-

ván azt mondja nekik, hogy ezen ember a Fr. armadához tartozik, ezt ti hát nekem által adni tartoztok, A Spanyolok nem hallgattak a Fr. politizai katoná szavára. Az alatt ennek is oda érkeztek néhány pájtásai, 's kevés pillantatok alatt ember halál is történhetett volna, mint hogy már mind két rész kardot rántott vala, 's a rossz gondolkodású emberek már minden felé beszélték, hogy a Francia és Spanyol katonák össze csaptak. Szerencsére a Francia Generál-Stábhoz tartozó tiszték 's a Spanyol Adjutánsok tüstént ott termettek, 's a Fr. részeg katoná a Fr. politizai katonáknak, mint a Kötés tartja, által adatott, 's ezzel az egész láma elcsendesedett.

Említettük közlebbi ujságunkban, hogy Peruból a Vice-Királytól La-Sernától a Quiloi kikötőhelyből Junius 2-dikán egy Spanyol Brigadéros indult útnak Európa felé, a Spanyol Országlószékhez szoló Tiszti tudósítással. Ezen Brigadérosnak neve Don Valdomiro Esporteró, ki már, mint a Madridi Ujság September 50-kán írta, odamár megérkezett, 's a hozott tudósításokban, egyebek között a találtatik: hogy Bolívar ellen most 18,500 emberből álló armáda van útnak négy osztályokban. Bolívarnak pedig nincs több 6000 emberinél. A Spanyol armáda négy Osztályokban nyomul ellene. Az első Osztály áll 10,000, a második 5000, a harmadik 2500, a negyedik 5000 emberekből. Az első Osztályt maga a Spanyol fő vezér Gen. Canterrac viszi a hegyek között Truxilló felé, a hol Bolívar megfészkelte magát. A másodikkal Generális Monet nyomul a tenger partjain ugyan azon pont felé. A harmadik, közben e két Ortályok között halad előfelé, 's szolgál a kettő között közösülési lánczúl. Ezt

vezeti Generális Caratola. A negyedik hátulról nyomakodik a többek után a Gen. Valdez vezérlése alatt.

Generális Odonójú, az a Mexicói Vice-Király, ki ellen azért, hogy Iturbidét 1821-ben Egygyezésre lépett volt, Spanyol Országban arulási pert indítottak, Gibraltárban, a hol mint számlávetett ügylakott, meghalt.

Olasz Ország.

A valami fél esztendő előtt meghalozott Cardinális Consalvi barátjaiból és tisztelőiből álló társaság, mely már Girometti és Cerbera Romai híres mesterek által a boldogult Cardinális nagy nevének örökösítésére szép emlékeztető pénzeket készített, azon S. Maria-ad-Martyres, vagy S. Maria-Rotonda nevű templomban, melynek ő Diaconusa volt, egy igen drága emlék-követ is emeltetett. A társaság két Igazgatóji Herczeg Devonshire és Nagy Britanniai Király Ő Felségének Hannovera részéről a Romai Udvarnál lévő Követje Baró Reden engedelmet nyertek XII-dik Leo Pápa Ő Szentességétől, hogy ezen emléket azon Kereszt-kaplna nevű templomban állithassák fel, melybe a boldogult Kardinálisnak szíve letétetetre nyugszik, az emlék-kőnek kitaragását pedig a mi időnkbeli leghíresebb kőfaragóra Nemes Thorwaldsen Albertre bízták.

Az emlék-kő Carariai márványból faragtatott 's azon temető-sírra helyeztetődött, melyben a holtnak szíve van, 's a melyet annak hasonló kőből faragott mejjképe ékesít, melyről azt mondják, hogy az orriginálhoz hasonlóbb és nagyobb gondaldolgoztatott mejjképet találni lehetetlen volna. Ezen emlék Sept. 24-kén, majdesak hat hónapokkal álltatott a boldogultnak ha-

lála után. A' kövén illy irás olvastatik megaranyozott bronz betűkkel:

D. O. M.

S. R. E. Diac. Cardinali. S. Mariae. Ad. Martyres.

Cujus. Cor. Hic. Conditum. Est.

Hocce. Pietatis. Monumentum.

Amici. Tanti. Viri. Posuerunt.

M. D. C. C. C. XXIV.

Német Ország.

A' Monachiumi Ujság ekképpen irt 'October' 26-kán: —

„Ferencz Károly Ő Cs. K. Fő Hercegsége ma acielott vissza utazott innét Bécs felé. Ő Cs. K. Fő Hercegsége, mint előbbeni-itt járásakor, mostani ittélé alatt is folytatni méltóztatott az ezen városban található nevezetesebb épületeknek és közönséges intézeteknek megnézését. Mindennütt nagy esmeretséget és mindenek eránt nagy lebocsátkozást nyilatkoztatott Ő Cs. K. Fő Hercegsége, minden szíveket nagyon megnyert, valamint ezen lebocsátkozás ugy kiváltképpen azon szíves részvétel által, mellyet Ő Fő Hercegsége a' mi Királyi Házunknak jova eránt az által kimutatott, hogy a' Királyné Ő Felségén történt szerencsétlenség tudtára esvén, azonnal ide utazott. Erre nézve mi azon Princzet, kit az Isteni Gondviselés arra határozott, hogy a' Sofia Királyi Hercegaszszonyságával lejendő összeházosodása által a' mi Királyi Házunk 's az Austriai Császári Ház között fennálló atyafisági összeköttetődést még szorossebben összzecsatolja 's az által, a' két szomszéd atyafi népek között szerencsésen fennálló barátsági állapotot még jobban megerössítse, a' maga tőlünk való elutazásának alkalmatosságával leghevesebb jó kívánásaink által elkisérjük.

Hercege Beja (Don Miguel a' Portugalliai Infans), a' ki Oct. 15-dik napjától fogva 25-dikéig Carlsruhe városában tartózkodott, onnét 24-dikben Stuttgárdba érkezett 's az Anglus Király fogadóba szállott-be, 's ott is megállapodni szándékozott néhány napolig.

Az Anhalt-Kötheni Hercegségben olly rendelést tettek közönségessé, a' melly által minden titkos vagy bezárkozó társaságok, akár melly nevének és czélzásuak legyenek, az ollyan társaságok tudniillik, mellyek előgygyezés szerent 's meghatározott napokon és helytken gyülekeznek öszsze, 's szóval vagy írással való törvények' Direktorok és előljárok által kormányoztatnak, vagy határozásokat tesznek, négy hetek alatt minden Statutumaitkat, a' társaság' tagjainak laistromával 's az előljároknak megnevezésével egyetemben, az Országlás elejébe megnézés és megerössítés végett beadni köteleztetnek.

B é c s.

Császár és Király Ő Felsége Hercege Trauttmansdorf Weinsberg Cs. R. Első Fő Udvarimesterhez Oct. 29-kén bocsátott Felséges Kabinéti írása által, Cs. K. valóóságos Titkos Tanácsos Gróf Czernin Rudolph János Úr ő Excellenziaját az ő megkülömböztetett tulajdonságaira és az ő Felsége személye eránt viseltető hívségére való tekintetből, Cs. K. Fő Camerariusá nevezni méltóztatott. Ki is az ezen hivattal járó hitet Oct. 31-kén az Ő Cs. K. Felsége kezébe letévé, azután ő, az egész Cs. K. Fő Camerariusi Stáb' egygyütt lévő személyeinek bemutatott.